

Helse- og omsorgsdepartementet
v/Eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Vår ref. 18-00806
Oslo, 14. september 2018

INNSPILL TIL NY FOLKEHELSEMEDLING

Unge av begge kjønn vokser opp i et samfunn med et sterkt fokus på kropp og utseende. I *Ungdata 2018*, oppgir 40 prosent av norske ungdommer mellom 13-18 år at de opplever press om å se bra ut eller ha en fin kropp (1). I en undersøkelse utført av Redd Barna/Press svarer 6 prosent av guttene og 11 prosent av jentene at de er enige i at de kunne tenke seg å endre på utseendet gjennom operasjon, bruk av doping eller andre metoder (2). Blant et landsrepresentativt utvalg unge menn mellom 18-25 år, svarer 9 % at det er greit å bruke dopingmidler for å gå ned i vekt og 10 % at det er greit å bruke dopingmidler for å øke muskelmassen (3). Fra et slikt perspektiv, må dopingbruk betraktes som et samfunnsproblem og et symptom på deler av en ungdoms- og treningskultur som er på avveie.

Dårlig kroppsbygge preger noen av de som vurderer å bruke- og de som bruker dopingmidler, og perioder med identitetsbygging kan øke risikoen for bruk (4, 5). Et ønske om raske resultater og lettvinde løsninger kombinert med enkel tilgang på muskelbyggende og slankende preparater, gjør at noen velger en snarvei til en veltrent kropp gjennom å innta dopingmidler. Konsekvensene kan være fysiske og psykiske helseproblemer, frafall fra skolen, utenforskap og kriminalitet.

Andre vurderer bruk av doping som et virkemiddel til å klatre på den sosiale rangstigen, eller til å unnsnippe en virkelighet med mobbing, vold og ekskludering fra jevnaldrende. Det er velkjent at dopingbruk i noen tilfeller er sammenfallende med annen problematferd. Denne brukergruppen betrakter dopingbruk som en løsning på egne livsutfordringer.

Fysisk trening og aktivitet er blant de fremste tiltakene for å sikre sunne og velfungerende samfunnsborgere. Det er positivt at ungdom er opptatt av trening, men vi må sørge for at dette kan skje i trygge omgivelser. Gjennom en bred portefølje av programmer og verktøy, ønsker vi å bidra til å bygge robuste ungdommer som tar gode valg for egen helse, og legge til rette for dopingfrie og helsefremmende treningsmiljøer i hele Norge.

De senere årene har regjeringen styrket Antidoping Norges arbeid mot doping som samfunnsproblem. Vi ser fortsatt et behov for å intensivere og løfte fram det forebyggende og helsefremmende antidopingarbeidet i samfunnet generelt, og blant unge spesielt. Sett i lys av tidligere nevnte studier, er temaet doping blant ungdom mer aktuelt enn noensinne.

Dopingmisbruk er et sammensatt og mangesidig problem som må møtes med en koordinert og helhetlig innsats. Gjennom helhetlige programmer og samarbeidsmodeller ønsker Antidoping Norge å legge til rette for at aktuelle yrkesgrupper kommuniserer på tvers av instanser, virksomheter og organisasjoner, og på denne måten gjøre de i bedre stand til å forebygge mot doping

i sine virksomheter og lokalsamfunn, komme i god dialog med misbrukere på et tidlig stadium og bidra til en god oppfølging av utsatte individer.

Stammen i Antidoping Norges folkehelsearbeid er samarbeid med kommuner og fylkeskommuner. Gjennom en lokal mobilisering mot doping kan vi sammen sikre systematisk jobbing over tid, lokal forankring og tverrfaglig tilnærming. Samarbeidet inkluderer å ta i bruk hele Antidoping Norges forebyggende portefølje av programmer, verktøy og tiltak i et geografisk område.

Per i dag har Antidoping Norge pågående samarbeid med tre fylkeskommuner og 14 kommuner fordelt på 8 fylker. Vi opplever stor interesse for inngåelse av nye samarbeid. For å sikre et systematisk antidopingarbeid over hele Norge, hvor alle fagpersoner har tilgang til den samme kompetansen og ungdom eksponeres for sunne holdninger til kropp, trening og helse, ønsker Antidoping Norge å inngå samarbeid med alle fylkeskommunene i landet. Sentralt i hvert samarbeid vil være å sikre at fagpersoner tilknyttet fylkeskommune og i kommunene i regionen, har kompetanse til å håndtere- og forebygge mot dopingbruk på linje med andre utfordringer som knytter seg til ungdom og oppvekst.

Dersom departementet ønsker ytterligere informasjon om tematikken, herunder prevalens, brukergrupper og motivasjon for bruk, konsekvenser av bruk, eller forebyggende strategier og tiltak, vil Antidoping Norge naturligvis være behjelpelig med å belyse dette.

Referanser

1. Bakken A (2018). UngData 2018 Nasjonale resultater. Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) OsloMet – storbyuniversitetet.
2. Nylander KS (2018). Prosjekt perfekt. Press sin rapport om kroppspress 2018. PRESS Redd barna ungdom.
3. Sentio research (2016). Ungdomsundersøkelse doping. Web-panel i et utvalg studenter i alderen 18-25 år. <https://www.actis.no/nyhet/mange-unge-bruker-doping>
4. Jenssen IH og Johannessen K (2015). Aggression and body image concerns among anabolic androgenic steroid users, contemplators, and controls in Norway. *Body Image*, 12, 6-13.
5. Backhouse S et al. (2016). *Social Psychology of Doping in Sport: A Mixed Studies Narrative Synthesis*. World Anti-Doping Agency.